Ervaringen van eerstelijnspsychologen over hun plaats binnen het zorglandschap en de samenwerking met de huisarts

Haio: Van Diest Geertrui , KUL
Promotor: DELVAUX Nicolas , KUL
Praktijkopleider: DIELEMAN Anouk , GERS Lynn , KERENS Bart , VAN DESSEL Catherine , VAN EENOO Peter , VANDER STUYFT Maria

Context: Mentale gezondheidsproblemen zijn wereldwijd veelvoorkomend, maar worden vaak onderbehandeld. Er is veel druk op de geestelijke gezondheidszorg (GGZ), die in België vooral gespecialiseerd en geïnstitutionaliseerd is. De eerstelijnspsychologische functie (ELPF) werd ingevoerd om de capaciteit en deskundigheid van psychologische hulpverlenging in de eerste lijn te vergroten.

Onderzoeksvraag: Het opzet van deze masterproef is om de ervaringen van eerstelijnspsychologen in kaart te brengen met betrekking tot hun plaats binnen het zorglandschap en de samenwerking met andere actoren in de eerste lijn, met in het bijzonder de huisartsen.

Methode: Hiervoor werden negen eerstelijnspsychologen geïnterviewd die werkzaam zijn in vijf verschillende netwerken binnen Vlaanderen. De interviews zijn gericht op hun ervaringen met de ELPF, de samenwerking met huisartsen en andere zorgprofessionals, en de obstakels die zij tegenkomen in hun dagelijkse praktijk. De verzamelde gegevens zijn geanalyseerd om inzicht te krijgen in de effectiviteit van de ELPF en de samenwerking tussen de verschillende actoren in de geestelijke gezondheidszorg.

Resultaten: Uit de interviews blijkt dat de psychologen tevreden zijn over de ELPF, maar dat er nog ruimte is voor verbetering. De conventie verlaagt een aantal drempels voor opzoeken van psychologische hulp, waaronder de financiële drempel en het taboe. Desondanks blijven sommige kwetsbare groepen moeilijk te bereiken, vooral mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden, en zijn er nog uitdagingen ten gevolge van blijvend stigma. Patiënten worden via verschillende actoren verwezen naar een eerstelijnspsycholoog, maar er zijn nog een aantal verbeterpunten in de samenwerking tussen zorgverleners, met name in communicatie en informatieoverdracht. De eerstelijnspsychologen pleiten voor een betere coördinatie en kennisuitwisseling tussen zorgverleners om de patiëntenzorg te verbeteren, met ook een belangrijke rol voor de netwerken hierin. Daarnaast wordt ingegaan op het huidige kader van de ELP conventie. Sommige psychologen hadden schrik om hierdoor autonomie te verliezen. Het beperkt aantal sessies biedt echter heel wat mogelijkheden om patiënten met milde en matige klachten terug op goede weg te zetten. Voor complexere problematieken is dit niet voldoende en botsen de eerstelijnspsychologen op de hoge kostprijs en lange wachtlijsten van andere hulpverlening.

Conclusie: De ELPF is dus al een goede eerste stap in het toegankelijker maken van de psychologische zorg in België en kan veel mensen met milde tot matige psychologische klachten terug op weg zetten. Er is nog nood aan verbetering in de samenwerking met andere actoren in de eerste lijn, alsook aan uitbreiding van de conventie en efficiënter gebruik van de tweedelijnszorg, met als doel een getrapt systeem van geestelijke gezondheidszorg te organiseren die goede zorg kan bieden aan alle mensen die dit nodig hebben.